

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Nr. 11545 / II. B.W.1V

6852/2.

Warszawa, dn. 10 marca 1921 r.

Prze

W

Adjutantura Generalna
Belweder.

W załączeniu przesyła się rozmowę z ppłk. Matuszewskim
dotyczącą ostatnich wypadków w Kronsztadzie.

Szef Wydziału IV B.W.

July

Mjr. Szt. Gen.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

MINISTERSTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 6852/2 dnia 30 / 3 1921 r.

zatr. Wydział

103

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Rozmowa karykusem w sprawie obywateli
w Rosji z dnia 9 III 18²

Mużk Moturewski — mój Beck

Prosiłby bardzo o wiadomości. Z Kronsztadtu sprawa ta
wzbudza wielkie zainteresowanie, a od przedwczoraj nie n^owego
nie mamy. Do p^lh. Pożerskiego instrukcja ¹nerazie 3.000 kor.
szwedz. posłane? Dzisiaj wyszedł od nas ^{Konrad Rabin} numer 91. Codzien-
nie w nocy układamy komunikat z wiadomości, które nadeszły,
wysyłamy natychmiast. Jest rzeczą bardzo pożądaną, abyście
dawali co przychodzi via Mińsk, względnie z frontu południo-
wego i Rumunji, a także to, co może wyłapać Kowalewski. ^{M-g}
w tej chwili podać ^{Ja} jeszcze niesprawdzone pogłoski: jakoby
wczoraj w Mosk, strejk się wznowił i strejkują nawet niektóre
instytucje sowieckie. Wiele w tym jest prawdę jeszcze nie
wiem. Ogólnie da się stwierdzić jedno. Kronsztadt prowadzi
pertraktacje z Petersburgiem, charakteru których bliżej usta-
lić się nie dało. Wojska sowieckie w Petersburgu z nielicz-
nymi wyjątkami zachowują się neutralnie i odmawiają wysta-
pienia przeciwko zbuntowanym. Dotychczasowa taktyka władz ko-
munistycznych w Petersburgu - szukanie kompromisu. Jeszcze
poprzednio Miedziński wiedział, że sprawa wystąpienia antysowiec-
kich, konflikt Trocki-Lenin, obserwacje prowadzone w Rydze
nie nasuwały mi dotychczas przesłanek do przypuszczenia, rze-
ciwnie, ostatni kategoryczny rozkaz Trockiego, który prawdo-
podobnie znacznie z prasy, pokrywa się z końcowym ustępem mowy
Lenina 28-go lutego, w którym tenże odrzuca możliwość
koalicji z żywiołami pozabolszewickimi. Jak wiadomo na plat-
formie sojuzow Lenin odniósł na całej linii zwycięstwo,
w czasie wyborów na 10-ty zjazd partyjny. Wyle co do stosun-
ków rosyjskich. Dziś wieczorem wyjdzie nowy komunikat. Ze
swej strony proszę o wyjaśnienie, jakie są przyczyny zatrzy-
mania mnie w Rydze, a także proszę o nacisk celem przyśpie-
szenia instrukcji białoruskiej. Przyczyny zatrzymania w Rydze
nie są mi znane. Obydwie sprawy poruszają, gdzie należy. Odnosnie
do sytuacji w Rosji, proszę jeszcze o zdanie, co do możliwości
udziału Niemców w sprawie kronsztadzkiej, nie o tem nie słyszę

łem. Udział Niemców może ~~najłatwiej~~ najłatwiej ustalić Pożerski. Proszę natomiast bardzo o danie nam kopji instrukcji wysłanej do Pożerskiego. Instrukcja krótka. Kontakt najbliższy z Elwengrenem. Wywiad w kierunku udziału Niemców i możliwości dalszego rozwoju. Co do Gdańska, decyzje zastrzegł sobie szef sztabu. Sprawę utrudnia fakt, że nie mamy własnego portu, tak że rezultat byłby minimalny, gdyby nawet marynarze zbuntowani zdecydowali się na tak daleką podróż. Rozumiem. Czy macie jakiegokolwiek dane, że udział Niemców jest z tem związany. Ja osobiście odniosłem wrażenie, że wybuch kronsztadzki zaczął się w miejscu, gdzie panował najgorszy głód, i został wykonany przez elementy najbardziej burzliwe. Planowości wpływu zewnętrznego w rozpoczęciu akcji nie upatrywałem. To jest także moje zdanie, tembardziej, że nasze koła rosyjskie są tem zaskoczone, i nawet nie próbują jeszcze tego eskontować. Jednak pogłoski o Niemczech były, chociaż niesprawdzone i niezbyt poważne.

Mahunec ~~Ważnego~~ jeszcze na szybkie i wyraźne instrukcje w sprawie białoruskiej, Zwraca uwagę, że zdecydowane stanowisko w tej sprawie zajął tylko Knoll, Wasylewski wbrew oczekiwaniom stanął na stanowisku defetystycznym, wygłaszając ~~xxfxfxfxf~~ formę " skoro chcą, to trzeba się zgodzić. Jakie instrukcje M.S. Zagł. daje Dątkiemu, Nie wiem. Proszę o moich depe szach Nr. 776 i 777 przesłanych wczoraj i o treści obecnej rozmowy zawiadomić Switakskiego i Miedzińskiego. Prosiłbym także o jaknajszysze wyjaśnienie, - o jest przyczyną mego pozostania tutaj. Chciałbym koniecznie wyjechać 15-go t.j. następnym pociągiem na Dzwinsk. Rozumiem, że mój pobyt tutaj może być potrzebnym, ale w takim razie ja potrzebuję ze swojej strony instrukcji. Dzisiaj Joffe rozchorował się, zdaje się dosyć ciężko. Prawdopodobnie przez kilka dni zebrań nie będzie. W związku z tym podane do Nacz. Dow. terminy ewentualnego zakończenia rokowań mogą ulec zwłoce.